

STADENS RECEPTIVA YTOR

2014-01-08

Av: URBIO

Än lyser snön med sin frånvaro denna vinter. Men när det väl börjar snöa förändras landskapet, till mångas lycka och någras förtret, på några timmar. Stora yra flingor lägger sig tungt på marken och döljer plötsligt de uppmålade linjerna som skiljer parkeringsyta från gångyta, medan andra fenomen blir märkligt synliga: Snön tillåter för en kort stund att våra egna spår synliggörs i staden och plötsligt skvallrar trottoarerna om medborgarnas vardagliga strövtåg.

Kan denna receptiva yta som snön temporärt skapar, mottaglig för avtryck och individuell påverkan, få en fysisk motsvarighet i vår stadsplanering? Hur kan vi tillåtas sätta spår i staden och hur kan individen och staden samspele? Det handlar om rätten att delta i utformningen av staden och att ge uttryck åt en plats: Göra staden till min!

Samtidigt som "det offentliga" i våra stadsrum givetvis är grundat i demokratins principer kan intoleransen för det personliga ibland leda till att staden upplevs som ett anonymt ingemansland. Och medan det de spontana och individuella avtrycken möter motstånd kan det privata, med kommersiellt intresse, vinna mer plats i stadsrummet; från reklamskyltar till uteserveringar. Är det därför behovet av att "reclaima" staden är så stort – staden upplevs inte längre som vår?

Den receptiva ytan som planerings – eller gestaltungsstrategi handlar om att förstå staden som handling och att tillåta att platsen och personen kan interagera. Men hur detta fysiskt kan ta sig i uttryck är en komplex uppgift. När den katalanska arkitekten Ignasi de Solà-Morales myntade begreppet terrain vague för att beskriva stadens utelämnade, oproduktiva och fysiskt okodade mellanrum, påpekade han även paradoxen att det temporära inte låter sig planeras eller gestaltas, dess essens ligger i en sorts icke-design där situationen är arkitekten: “In this situations, the role of the architect is inevitably problematic. Architecture’s destiny has always been colonization, the imposing of limits, order, and form, the introduction into strange space of the elements of identity necessary to make it recognizable, identical, universal.”

Vissa platser kan lämnas öppna och ogestaltade och bli till en fristad som vi kan acceptera utanför normen för det normal. Kanske det även kan finnas planerade strukturer i staden som inbjuder till interaktion och annektering, men som ändå är ordnande eller gestaltade? Dockningsnoder för olika funktioner, väggar som fungerar som åsiktplank, lyktstolpar fyllda med krokar för spontandekorerung, generösa långbord mitt i stan som inbjuder till familjepicknick eller spelturneringar. Eller ska det vara möjligt att, likt en parkeringsplats, hyra en bit offentligt rum; som på “PARK(ing) DAY” i Nantes då stadens fylldes med temporära bouleanor, hönsgrårdar och svalkande fotbad.

Oavsett möjligheterna till att skapa receptiva ytor tillåtande för personlig annektering så borde en mer personlig stad börjar med en utökad tolerans för det som inte är norm. Kanske är det därför snön är så genial, det temporära landskapet med gigantiska snövallar och ytor fulla av spår försvinner av sig själva och man behöver inte från myndigheterna sida tidsbestämna dess existens. Kan staden bli till en receptiv yta som är lika tillåtande och oskriven som ett nyfallet snötäcke?